

กองทุนการเงินระหว่างประเทศ (IMF)

IMF หรือ International Monetary Fund

คือองค์กรที่รัฐบาลของกลุ่มประเทศพันธมิตรได้รวมก่อตั้งขึ้นหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 โดยถือกำเนิดขึ้นจากการประชุม United Nations Monetary and Financial Conference เมื่อปี พ.ศ. 2487 (ค.ศ. 1944) มีวัตถุประสงค์ เพื่อดูแลเสถียรภาพของระบบการเงินระหว่างประเทศ อันจะเอื้ออำนวยต่อการขยายตัวของการค้าโลก และเป็นพื้นฐานสำหรับการขยายตัวทางเศรษฐกิจและการลงทุนในช่วงภาวะเศรษฐกิจตกต่ำทั่วโลก

IMF เริ่มดำเนินการเมื่อปี พ.ศ. 2489 (ค.ศ. 1946) มีสำนักงานใหญ่อยู่ที่กรุงวอชิงตัน ดีซี และมีฐานะเป็นทบวงการชำนัญพิเศษของสหประชาชาติ มีหน้าที่สนับสนุนความร่วมมือทางการเงิน การค้าระหว่างประเทศ เพื่อให้เกิดการขยายตัวทางเศรษฐกิจ เกิดการจ้างงาน สร้างรายได้ สร้างเสถียรภาพในอัตราแลกเปลี่ยน ป้องกันการแข่งขันกันลดค่าเงินเพื่อชิงความได้เปรียบทางการค้า ให้ความสนับสนุนด้านการเงินแก่ประเทศสมาชิก ในการปรับฐานะดุลการชำระเงินให้ดีขึ้น โดยไม่ต้องใช้มาตรการต่าง ๆ ซึ่งก่อให้เกิดผลเสียต่อเศรษฐกิจของประเทศนั้นและประเทศสมาชิกอื่น ๆ โดยส่วนรวม เป็นต้น ถ้าเป็นสมาชิกขององค์การสหประชาชาติอยู่ก่อนแล้ว ก็สามารถสมัครเป็นสมาชิกของ IMF ได้ และ เมื่อเป็นสมาชิก IMF แล้วก็จะได้ "โควตา" โดยจำนวนโควตาจะขึ้นกับขนาดของเศรษฐกิจและเงินสำรองของประเทศนั้นๆ เมื่อได้จำนวน "โควตา" ก็จะรู้ว่าประเทศนั้นๆ สามารถกู้เงินจาก IMF ไปได้จำนวนเท่าใด และ "โควตา" ก็ใช้เป็นหลักในการคิด "คะแนนเสียง" เช่นกัน

เงินทุนที่ IMF ใช้จะเรียกว่า "resources" หรือ "ทรัพยากร" (เงิน) ได้มาจากการชำระค่าโควตาของประเทศสมาชิกเป็นสำคัญ (ค่าสมาชิก) แต่ว่า IMF ไม่ได้ให้กู้เงินเป็น US ดอลลาร์ โดยจะใช้หน่วยเงินเป็น SDR (Special Drawing Rights) คือ สิทธิพิเศษถอนเงินเป็นสินทรัพย์สำรองระหว่างประเทศ (1 SDR ปัจจุบันมีมูลค่าประมาณ 1.3 ดอลลาร์สหรัฐฯ)

การเข้าเป็นสมาชิก IMF ของประเทศไทย

ประเทศไทยเป็นสมาชิก IMF เมื่อวันที่ 3 พฤษภาคม พ.ศ. 2492 เป็นสมาชิกลำดับที่ 44 โดยมีโควตาปัจจุบันเท่ากับ 1,081.9 ล้าน SDR คะแนนเสียง 11,069 คะแนน หรือเทียบเท่ากับร้อยละ 0.52 ของคะแนนเสียงทั้งสิ้น นับตั้งแต่เป็นสมาชิก IMF ประเทศไทยเคยได้รับความช่วยเหลือทางการเงินจาก IMF ตามโครงการเงินกู้ Stand-by รวม 5 ครั้งด้วยกันในวงเงินรวมทั้งสิ้น 4,431 ล้าน SDR โดยเข้าโครงการ Stand-by

- 1 ครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ. 2521 จำนวนเงิน 45.25 ล้าน SDR
- 2-4 ต่อมาในช่วงที่ไทยประสบปัญหาภาวะเศรษฐกิจตกต่ำหลังวิกฤตการณ์น้ำมันครั้งที่ 2 ระหว่าง พ.ศ. 2524 -2529 ประเทศไทยได้เข้าโครงการ Stand-by 3 ครั้ง รับจำนวนเงินทั้งหมด 1,486 ล้าน SDR
- 5 ล่าสุดเมื่อเดือนสิงหาคม พ.ศ. 2540 ไทยได้รับความช่วยเหลือจาก IMF เพื่อใช้แก้ไขวิกฤตการณ์ทางการเงินเป็นวงเงินทั้งสิ้น 2,900 ล้าน SDR

(ข้อมูลจากธนาคารแห่งประเทศไทย)

ตั้งแต่สิ้นสุดสงครามโลกครั้งที่ ๒

การแสวงหาแหล่งวัตถุดิบเพื่อป้อนโรงงานอุตสาหกรรมของประเทศมหาอำนาจ เช่น อังกฤษ เยอรมัน ฝรั่งเศส สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น ฯลฯ ด้วยกำลังทหารและอาวุธยุทโธปกรณ์ได้ลดลงอย่างมาก และเปลี่ยนแนวมาเป็นการรุกโดยอาศัยแนวทางด้านเศรษฐกิจและวัฒนธรรม แม้ในช่วงแรกจะแบ่งเป็น ๒ ฝ่าย คือ ฝ่ายสหรัฐอเมริกาซึ่งเรียกว่าฝ่ายโลกเสรีหรือฝ่ายทุนนิยม โดยมีสัมพันธภาพกับประเทศต่างๆ จำนวนมาก เช่น ญี่ปุ่น เยอรมัน อังกฤษ ฝรั่งเศส ประเทศแถบลาตินอเมริกา แถบตะวันออกกลาง รวมถึงในแถบเอเชีย ยกเว้นประเทศเวียดนาม พม่า และอีกฝ่ายหนึ่งคือ สหภาพโซเวียต ซึ่งเรียกว่าฝ่ายสังคมนิยมหรือคอมมิวนิสต์ โดยประกอบด้วยประเทศที่มีการปกครองในระบอบสังคมนิยมเหมือนกัน เช่น ประเทศในกลุ่มยุโรปตะวันออก คือ เยอรมันตะวันออก เชคโกสโลวาเกีย โรมาเนีย โปแลนด์ ฯลฯ ประเทศในกลุ่มลาตินอเมริกาบางประเทศ เช่น คิวบา และเนื่องจากสหรัฐอเมริกาและสหภาพโซเวียตได้แข่งขันกันสะสมอาวุธต่างๆ โดยเฉพาะระเบิดนิวเคลียร์ จึงเรียกบรรยากาศในยุคนั้นว่า "สงครามเย็น"

ประเทศในกลุ่มโลกเสรีหรือทุนนิยมแตกต่างจากกลุ่มสังคมนิยม คือเอกชนสามารถเป็นเจ้าของปัจจัยการผลิต ทำให้เกิดการแข่งขันในการผลิตและสะสมทุน ผลทำให้การพัฒนาประเทศในกลุ่มทุนนิยมเป็นไปอย่างรวดเร็ว และเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศในกลุ่มสังคมนิยมแล้วจะเห็นความแตกต่างได้อย่างชัดเจน ประเทศไทยก็เป็นประเทศหนึ่งในฝ่ายทุนนิยม และมีสัมพันธภาพอันดีกับสหรัฐอเมริกาและประเทศอื่นๆ ในกลุ่มทุนนิยมเช่นเดียวกัน

ประเทศไทยได้วางแผนการพัฒนาประเทศโดยเน้นให้ความสำคัญในด้านอุตสาหกรรมเพิ่มมากขึ้นตามลำดับ ตั้งแต่เริ่มแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๑ ซึ่งเริ่มในปี พ.ศ. ๒๕๐๔ จึงจำเป็นต้องนำเข้าเทคโนโลยี เครื่องจักร รวมทั้งวัตถุดิบ

ซึ่งต้องเงินทุนเป็นจำนวนมาก แต่ในขณะที่เดียวกันการสะสมเงินออมในประเทศมีไม่เพียงพอต่อการขยายตัวภาคอุตสาหกรรม จึงจำเป็นต้องอาศัยเงินทุนจากต่างประเทศเป็นจำนวนมาก

การพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจของประเทศช่วงระหว่าง พ.ศ. ๒๕๐๔-๒๕๓๔ ก็พัฒนาได้ค่อนข้างจะต่อเนื่อง แต่การกระจายรายได้ยังไม่เสมอภาคก่อให้เกิดช่องว่างระหว่างชนชั้น ซึ่งแม้กระนั้นประเทศไทยก็ยังยึดแนวทางในระบบทุนนิยมอย่างต่อเนื่องตลอดมา สำหรับการพัฒนามากโดยอาศัยทุนจากต่างประเทศ และนำเข้าเทคโนโลยีต่างๆ การเติบโตของภาคอุตสาหกรรมเป็นไปอย่างต่อเนื่องในอัตราที่สูง การระดมทุนผ่านตลาดหลักทรัพย์ก็เติบโตในอัตราสูงเช่นกัน จนทำให้ไทยได้รับการขนานนามว่าเป็นประเทศอุตสาหกรรมใหม่ (NICs) และเป็นเสือดาวที่ ๕ ของเอเชีย

ระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๓๑-๒๕๓๔ รัฐบาลได้พยายามเปิดเสรีทางการค้า ชักชวนให้ต่างชาติเข้ามาลงทุนเพิ่มมากขึ้น ทั้งนี้โดยมีการระดมทุนผ่านตลาดหลักทรัพย์ และการเปิดให้มีสัมปทานสาธารณูปโภคต่าง ๆ ส่งผลให้มีเงินไหลเข้ามาประเทศไทยจำนวนมากอย่างไม่เคยมีมาก่อน ต่อมารัฐบาลก็ได้พยายามที่จะทำให้ประเทศไทยกลายเป็นศูนย์กลางทางการเงินในภูมิภาคเอเชียอาคเนย์ จึงได้มีมาตรการผ่อนคลายนโยบายการควบคุมการแลกเปลี่ยนทางการเงินในวันที่ ๑ เมษายน พ.ศ. ๒๕๓๔ มีผลทำให้กระแสเงินตราต่างประเทศไหลเข้าออกในปริมาณที่มากขึ้น และผลักดันให้ระบบธนาคารพาณิชย์ของไทยมีมาตรฐานสากล โดยให้ธนาคารดำรงเงินกองทุนตามมาตรฐาน BIS (Bank for International Settlements) และในวันที่ ๑๖ กันยายน พ.ศ. ๒๕๓๕ รัฐบาลก็ได้ออกประกาศให้ธนาคารพาณิชย์ยื่นขออนุญาตเพื่อประกอบกิจการวิเทศธนกิจ BIBFs (Bangkok International Banking Facilities) ได้ จากตารางด้านล่างแสดงให้เห็นว่าตั้งแต่ประเทศไทยเปิดตลาดการเงินเป็นระบบเสรีที่เรียกว่า BIBFs ส่งผลให้การปล่อยกู้ของสถาบันการเงินไทยขยายตัวเพิ่มสูงขึ้นอย่างมาก ในขณะที่ในปี พ.ศ. ๒๕๓๗ กลับมีเงินฝากทั้งระบบของธนาคารพาณิชย์เพิ่มขึ้นเพียงร้อยละ ๑๓ บ่งบอกถึงช่องว่างระหว่างเงินฝากกับสินเชื่อของธนาคารพาณิชย์มีระยะกว้างมากขึ้นสอดคล้องกับอัตรา

การปล่อยสินเชื่อเมื่อเทียบกับปีก่อน	พ.ศ.2536 (เริ่ม BIBFs)	พ.ศ.2537	พ.ศ.2538
พ.ศ. 2535 ธนาคารพาณิชย์ปล่อยสินเชื่อทั้งระบบ	2.18 ล้านล้านบาท	เพิ่มขึ้น 28%	เพิ่มขึ้น 23%
บริษัทเงินทุน		เพิ่มขึ้น 37%	เพิ่มขึ้น 23%

จากตารางด้านล่างแสดงลักษณะการปล่อยสินเชื่อของบริษัทเงินทุนและธนาคารพาณิชย์ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าในช่วงปี พ.ศ. 2536-2538 บริษัทเงินทุนได้ปล่อยกู้ให้กับธุรกิจอสังหาริมทรัพย์และสินเชื่อส่วนบุคคลเมื่อรวมกันแล้วมีค่าสูงถึงประมาณร้อยละ ๕๐ และแม้จะล่วงเข้าปี พ.ศ. 2539 ก็ยังคงมีสัดส่วนที่สูงเช่นเดิม

การปล่อยกู้ช่วงปี 2536 - 2538	บริษัทเงินทุน	ธนาคารพาณิชย์
อสังหาริมทรัพย์	25%	10%
การบริโภคส่วนบุคคล	24-29%	12-13%

ตารางต่อไปนี้จะแสดงถึงปริมาณการกู้เงินภาคเอกชนที่เพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมาก นอกจากนี้ยังมีสถาบันและหน่วยงานภาคเอกชนได้กู้หนี้ยืมสินจากต่างประเทศด้วยอีกประมาณ 25,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในช่วงปี พ.ศ. 2536 – 2538 โดยหนี้ส่วนมากเป็นหนี้ระยะสั้นอีกด้วย

ในการปล่อยสินเชื่อของธนาคารพาณิชย์และสถาบันการเงินในภาคธุรกิจอสังหาริมทรัพย์และสินเชื่อส่วนบุคคลส่งผลให้ดัชนีตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องซึ่งไม่ใช่ภาคการผลิตที่แท้จริง ในส่วนธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ได้ขยายตัวเพิ่มขึ้นในอัตราสูงอย่างต่อเนื่องเช่นกัน สัดส่วนที่เพิ่มขึ้นไม่สอดคล้องกับความต้องการของตลาด ทำให้ธุรกิจกลุ่มนี้ไม่สามารถชำระหนี้ได้ตามกำหนด ส่งผลกระทบถึงสถาบันการเงินและธนาคารพาณิชย์หลายแห่ง ทำให้ขาดสภาพคล่องไม่สามารถชำระหนี้ให้เจ้าหนี้ต่างประเทศได้เช่นกัน

	พ.ศ.2535	พ.ศ.2536	พ.ศ.2539
การกู้เงินภาคเอกชน(ล้านเหรียญสหรัฐ)	48,000	52,107	90,536

จากสาเหตุดังกล่าว

กองทุนการเงินข้ามชาติภาคเอกชนที่แสวงหากำไรจากอัตราแลกเปลี่ยนค่าเงินบาทได้พยายามกดดันค่าเงินบาทให้อ่อนตัวลงเมื่อเทียบกับเงินสกุลดอลลาร์สหรัฐ ธนาคารแห่งประเทศไทยได้พยายามรักษาค่าเงินบาทด้วยวิธีต่างๆ แต่ผลกลับปรากฏว่าทุนสำรองลดน้อยลง จนต้องประกาศให้ค่าเงินบาทที่ไ้ระบบตะกร้าเงินมาเป็นระบบลอยตัว ส่งผลให้ต้องเปลี่ยนแปลงอัตราแลกเปลี่ยนค่าเงินบาทจาก ๒๕ บาท เป็น ๔๐ บาทต่อเหรียญสหรัฐโดยประมาณในระยะเวลาอันรวดเร็ว ผลกระทบที่ตามมาคือทำให้หนี้เงินกู้จากต่างประเทศมีมูลค่าเพิ่มขึ้น และสถาบันการเงินหลายแห่งขาดสภาพคล่องจนกระทั่งต้องถูกสั่งปิดเป็นการถาวร ๕๖ แห่ง และยังคงส่งผลถึงธนาคารพาณิชย์อีก ๓ แห่ง ที่ถูกสั่งให้ลดทุนและอยู่ภายใต้การควบคุมของกองทุนฟื้นฟูฯ ซึ่งเป็นเสมือนการปิดกิจการเช่นกันเพียงแต่อยู่ภายใต้การดูแลของรัฐให้สามารถดำเนินการต่อไปได้โดยรัฐบาลค้ำประกันเงินฝากให้

ผลกระทบยังไม่สิ้นสุดเพียงแค่นั้น ปัญหาภัยได้ส่งผลถึงสภาพคล่องของภาคธุรกิจด้วย และจากการที่ทุนสำรองลดลงอย่างมากทำให้รัฐบาลต้องขอรับการช่วยเหลือจาก IMF ในที่สุด และ IMF ก็ได้เข้ามาบีบบบาทและส่งผลกระทบต่อประเทศไทยอย่างมากจากจุดนี้เป็นต้นไป

เหตุแห่งทาสในเรือนเบี้ย นักวิชาการด้านเศรษฐศาสตร์วิเคราะห์ไว้ว่า บทบาทของ IMF เกิดขึ้นภายหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 ได้เสร็จสิ้นลง กล่าวได้ว่าเป็นแผนการของสหรัฐอเมริกาภายใต้การขับเคลื่อนของสมาคมความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ (Council for Foreign Relations) ซึ่งเป็นองค์กรไม่เป็นทางการของผู้นำกลุ่มทุน และกลุ่มอำนาจต่างๆ ของสหรัฐอเมริกา สำหรับการจัดตั้ง IMF ก็เพื่อจัดระเบียบการเงินและรักษาระดับค่าเงินตราของประเทศต่าง ๆ ให้มีมาตรฐานเดียวกัน โดยการทำให้เงินสกุลดอลลาร์เป็นสกุลมาตรฐานที่ใช้อ้างอิงทั่วโลก โดยสหรัฐอเมริกาให้เหตุผลว่า เงินปอนด์ของอังกฤษและเงินฟรังก์ของฝรั่งเศสที่เคยเป็นเงินสกุลหลัก มีปัญหาปรวนแปร อันเกิดจากการเสื่อมค่าในภาวะวิกฤตสงครามโลกครั้งที่ ๒ ซึ่งไม่สมควรที่จะเป็นเงินสกุลหลักหรือเป็นมาตรฐานกลางของระบบการเงินโลกอีกต่อไป ดังนั้นสหรัฐอเมริกาจึงได้วางแผนให้ทุกประเทศเทียบค่าของเงินตราของตนเองไว้กับค่าของดอลลาร์ และกำหนดให้ค่าดอลลาร์เทียบค่าไว้กับทองคำในอัตรา 1 ออนซ์ เท่ากับ 35 ดอลลาร์ (1 ออนซ์ = 28.35 กรัม) ด้วยหลักการเช่นนี้ จึงทำให้ค่าเงินตราของทุกประเทศเป็นค่า "มาตรฐานทองคำ" โดยมีสหรัฐอเมริกาและ IMF ผลักดันให้ทุกประเทศใช้มาตรฐานนี้ติดต่อกันมา จนสิ้นสุดลงในเดือนสิงหาคม พ.ศ. ๒๕๐๔

เนื่องจากการเงินของสหรัฐอเมริกาประสบภาวะวิกฤตเพราะผลิตดอลลาร์ออกมาใช้ในสงครามเวียดนามจำนวนมากเกินไป จนทำให้อัตราเทียบค่า 35 ดอลลาร์เท่ากับทองคำ 1 ออนซ์ ไม่เป็นจริง อย่างไรก็ตาม แม้ภารกิจหลักในการทำให้เงินตราทุกประเทศอิงค่าไว้กับทองคำได้สิ้นสุดลง แต่บทบาทของ IMF ในการจัดระเบียบและแทรกแซงระบบการเงินของโลกก็มิได้ยุติลงไปด้วย ซึ่งไทยก็เป็นชาติหนึ่งที่ตกเข้าสู่ช่วงเวลานี้

โดยเฉพาะเมื่อไทยเข้ากระบวนกรกู้ยืมเงินจาก IMF ก็เริ่มเกิดข้อผูกพันต่อชาติในทันที มีข้อตกลงเป็นสนธิสัญญาต่อกันต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขข้อกำหนดต่างๆ ในระยะเวลาที่ตีกรอบไว้ให้ โดยที่ประชาชนไม่อาจล่วงรู้รายละเอียดเหล่านี้ได้เลย ดังเช่นเมื่อต้นปี พ.ศ. ๒๕๔๑ มีการวิพากษ์วิจารณ์กันว่าแม้แต่นักการเมืองด้วยกันก็ยังไม่ทราบข้อตกลงหรือแม้แต่ในคณะรัฐมนตรีก็ยังไม่เข้าใจด้วยซ้ำไปว่าเงื่อนไขเหล่านี้คืออะไร

โครงการช่วยเหลือทางการเงินและวิชาการของ IMF

มีมาตรฐานเหมือนกันทุกประเทศสมาชิก ให้ความช่วยเหลือ ดังนี้

1) การเบิกจ่ายเงินกู้ยืมเงินตราต่างประเทศให้แก่ธนาคารกลาง โดยจะต้องเบิกทีละงวด ไม่เต็มจำนวนตั้งแต่เริ่มแรก โดยปกติจะกำหนดให้เบิกได้ไตรมาสละ 1 งวด ไปตลอดจนครบระยะเวลาโครงการซึ่งจะขึ้นกับจำนวนยอดรวมเงินกู้ยืม และการกำหนดยอดการเบิกเงินแต่ละงวดตามที่ได้ตกลงกันไว้ตั้งแต่แรก อนึ่ง การเบิกเงินในครั้งใดให้ถือว่าให้ครบกำหนดชำระคืนภายในเวลา 3 ปี (ในกรณีของประเทศไทยก็มีลักษณะเช่นเดียวกัน)

2) การเบิกจ่ายเงินแต่ละงวด จะต้องผ่านการอนุมัติจากคณะกรรมการกองทุน IMF ซึ่งคณะกรรมการประกอบไปด้วยตัวแทนจากประเทศสมาชิกสมทบเงินในใหญ่ให้แก่กองทุนฯ ประกอบไปด้วย สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น และประเทศใหญ่ในกลุ่มจี ๗ ส่วนกรรมการจากประเทศสมาชิกกำลังพัฒนาจะมีลักษณะคัดสรรเวียนมาเป็นการหมุนเวียนและเป็นเสียงส่วนน้อยมาก

การพิจารณาอนุมัติของคณะกรรมการกองทุนฯ ได้กำหนดไว้เป็นมาตรฐานทั่วไปว่า รัฐบาลของประเทศจะต้องทำหนังสือแสดงเจตจำนง (Letter of Intent หรือ LOD) ทุกครั้งประกอบการพิจารณาในหนังสือแสดงเจตจำนงซึ่งโดยแท้จริงแล้วก็คือ **เงื่อนไขผูกพันของ IMF ร่วมกับประเทศกู้ยืม** โดยปกติจะแบ่งออกเป็น 3 ส่วน

- ส่วนแรก ได้แก่ หลักการและเป็นเป้าหมายสำคัญในการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจ การเงิน และการสังคมของประเทศผู้กู้
- ส่วนที่สอง ได้แก่ การแสดงตัวเลขทางด้านดัชนีเศรษฐกิจ รวมทั้งการคาดการณ์ (projections) ของระบบเศรษฐกิจซึ่งสามารถทบทวนได้ทุกๆ ไตรมาส
- ส่วนสุดท้าย จะมีการแสดงตารางกำหนดเวลาเป้าหมายการปฏิบัติตามมาตรการต่างๆ ภายใต้หลักการตกลงกันไว้ ซึ่งในการปฏิบัติโดยทั่วไปให้ถือกันว่ามีภาระยึดหยุ่นกันได้ตามสถานการณ์เศรษฐกิจที่พลิกผันหรือมีอุปสรรคในการปฏิบัติเกิดขึ้น

อนึ่ง เมื่อมีการเปิดบัญชีเงินฝากกับ IMF แล้วจะต้องแสดงหนังสือเจตจำนงเป็นต้น

เพื่ออันว่าก่อนพบการเปิดระหว่างประเทศขอเงินกู้ยืมเงินจาก IMF นี้มีกับประเทศผู้ยืมเพียงแต่ระดับจรรยาบรรณ

งวดที่	วันที่	จำนวนเงิน (ล้าน SDR)(1 SDR = 50 บาท)	เงื่อนไขและที่มาเงินกู้
1	14 สิงหาคม 2540	1,200	คณะกรรมการบริหารกองทุน ฯ อนุมัติ
2	30 พฤศจิกายน 2540	600	ทำได้ตามเงื่อนไข ทบพวนครั้งที่ 1
3	28 กุมภาพันธ์ 2541	200	ทำได้ตามเงื่อนไข ทบพวนครั้งที่ 2
4	31 พฤษภาคม 2541	100	ทำได้ตามเงื่อนไข ทบพวนครั้งที่ 3
5	31 สิงหาคม 2541	100	ทำได้ตามเงื่อนไข ทบพวนครั้งที่ 4
6	30 พฤศจิกายน 2541	100	ทำได้ตามเงื่อนไข ทบพวนครั้งที่ 5
7	28 กุมภาพันธ์ 2542	100	ทำได้ตามเงื่อนไข ทบพวนครั้งที่ 6
8	31 พฤษภาคม 2542	100	ทำได้ตามเงื่อนไข
9	31 สิงหาคม 2542	100	ทำได้ตามเงื่อนไข ทบพวนครั้งที่ 7
10	30 พฤศจิกายน 2542	100	ทำได้ตามเงื่อนไข
11	28 กุมภาพันธ์ 2543	100	ทำได้ตามเงื่อนไข ทบพวนครั้งที่ 8
12	31 พฤษภาคม 2543	100	ทำได้ตามเงื่อนไข

หากมองย้อนถึงที่มาของวิกฤตที่เกิดขึ้นในไทยซึ่งทำให้ระบบเศรษฐกิจต้องพังพินาศในปี พ.ศ. ๒๕๔๐ นี้ กล่าวได้ว่าเพราะชนชั้นนำของไทยหลงใหลมายาตลาดเงินเสรีจะทำให้ไทยกลายเป็นศูนย์กลางการเงินของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ จึงยินยอมพร้อมใจปฏิบัติตามกฎข้อที่ ๘ ว่าด้วยการเปิดเสรีทางการเงินของ IMF นอกจากนี้ แม้ว่า IMF จะชอบเตือนและสั่งสอนรัฐบาลไทยอยู่เป็นประจำ แต่สิ่งหนึ่งที่ลืมเตือนไปก็คือ หากเปิดเสรีทางการเงินโดยที่ยังไม่พร้อม ประเทศไทยจะเผชิญหายนะที่รุนแรงดังเช่นที่หลาย ๆ ประเทศเคยประสบมาแล้วเมื่อเกิดวิกฤตฟองสบู่ ชนชั้นนำของไทยก็หลงคิดไปว่า หากยอมทำตามเงื่อนไขของ IMF แล้ว สงครามการเงินจะสิ้นสุดลง แต่ผลกลับตรงกันข้าม ค่าเงินไทยก็ยังคงตกต่ำลง โดยที่ IMF ไม่ได้ช่วยไทยเลยแม้แต่น้อย ไม่มีแม้แต่จะเจรจากับบรรดานักปั่นหุ้น นักปั่นเงินระดับโลก และกองทุนเก็งกำไรทั้งหลายให้หยุดทำลายค่าเงินไทย IMF กลับปล่อยให้ค่าเงินไทยถูกทำลายอยู่ต่อไปจนทุนสำรองแทบพังพินาศสิ้น

จากนั้นยังแนะนำทางรอดให้ไทยด้วยการให้ไทยกู้หนี้เพิ่มมากขึ้นเพื่อแก้ปัญหาหนี้โดยที่ไม่มีใครตั้งคำถามต่อยุทธศาสตร์นี้เลยว่าเป็นการแก้ปัญหา หรือสร้างภาระหนี้ที่หนักหน่วงเพิ่มยิ่งขึ้น

ตัวอย่างแสดงเงื่อนไขที่ไทยต้องปฏิบัติตามหนังสือแสดงเจตจำนงกับ IMF

หนังสือแสดงเจตจำนง Letter of Intent	สาระสำคัญเกี่ยวกับการดำเนินการด้านกฎหมาย
ฉบับที่ 1 (14 สิงหาคม 2540)	1. ...2. ...3. ...
ฉบับที่ 2 (24 พฤศจิกายน 2540)	1. ...2. ทั้งนี้ คาดว่าจะสามารถลดหนี้ของรัฐสู่ระดับที่ยอมรับได้ภายในปีงบประมาณ ๒๕๔๑
ฉบับที่ 3 (28 กุมภาพันธ์ 2541)	1. ...2. ...3. ...
…	…

นอกจากนี้หากค้นหาความจริงของประเทศต่างๆ ซึ่งค่อยพัฒนาว่าประเทศไทย และต้องขึ้นต่อแนวนโยบายและเงื่อนไขของ IMF ปรากฏว่า ไม่มีแม้แต่ประเทศเดียวที่สามารถพัฒนาขึ้นกลายเป็นประเทศที่รุ่งเรืองได้ อย่างเช่น ประเทศเม็กซิโก ที่ IMF อ้างว่าพันวิกฤต และข่าวสารตะวันตกสร้างภาพว่าพันวิกฤตแล้ว เพราะสามารถจ่ายเงินกู้อเมริกาได้ แต่ที่แท้ก็คือการสร้างภาพมายา เพราะเงินที่ใช้คืนก็คือเงินที่ไปกู้มาใหม่กรณีไปแลนด์ หลังจากที่เงินทุนต่างชาติเข้ายึดครอง

กิจการขนาดใหญ่ก็สามารถทำอะไรได้เกิดการขยายตัวของเศรษฐกิจอีกช่วงหนึ่ง ข่าวสารตะวันตกก็ออกข่าวสร้างภาพความรุ่งเรืองครั้งใหม่ แต่ทุนไร้พรมแดนที่ปลงทุนส่วนใหญ่ไม่ใช่ทุนที่ลงทุนทำการผลิตจริง แต่เป็นทุนเก็งกำไร ผลที่ตามมาคือฟองสบู่ทางเศรษฐกิจ

ไปแลนด์ได้เผชิญวิกฤตครั้งใหม่ที่หนักกว่าเดิม นอกจากนั้นนโยบายของ IMF ยังก่อให้เกิดสงครามกลางเมืองขึ้นในหลายประเทศเช่น เวเนซุเอล่า โมร็อกโค อินเดีย โบลิเวีย จนกระทั่งนักวิชาการประเทศโลกที่สาม เรียกสงครามนี้ว่าการลุกขึ้นสู้ IMF (IMF Riots) ซึ่งเกิดจากแนวทางของ IMF

(ซ้าย) ความล้มเหลวทางเศรษฐกิจของอาร์เจนตินา ทำให้ประชาชนนับแสนรวมตัวประท้วงรัฐบาลเมื่อปี พ.ศ. 2545(ขวา) ธนบัตรที่แสดงให้เห็นถึงค่าเงินที่ตกต่ำของอาร์เจนตินา

หากพิจารณารูปแบบของสงครามหลังสงครามโลกครั้งที่ ๒ ได้เปลี่ยนจากสงครามที่ใช้กำลังกองทัพเข้าทำลายกัน สูสงครามเย็นหรือสงครามด้านข่าวสารและการโฆษณาชวนเชื่อ เพราะทั้งอเมริกาและรัสเซียต่างมีอาวุธนิวเคลียร์ไว้ในครอบครอง ทำให้อเมริกามีการวางแนวยุทธศาสตร์ใหม่ มีเป้าหมายใหญ่คือการดำรงฐานะการนำสูงสุดของอเมริกาในเวทีทั้งทางเศรษฐกิจและการเมืองไว้ ยุคหลังสงครามเย็นจึงกลายเป็นสงครามแบบใหม่ เป้าหมายไม่ใช่ยึดอาณาเขตเป็นสำคัญ แต่คือการยึดพื้นที่ทางเศรษฐกิจ วัฒนธรรมและการเมือง และสิ่งที่ไม่เคยเปลี่ยนไปของสภาวะสงคราม คือการปล้นชิงความมั่งคั่ง ผู้ชนะคือผู้ได้มาซึ่งความมั่งคั่งรัวๆจากการครอบครองเหนือตลาดเหนือการผลิต และเหนือวัฒนธรรมการบริโภคการดำเนินชีวิตสำหรับผู้แพ้สงครามก็คือผู้ตกเป็นทาส ทาสที่เกือบจะไม่มีทางปลดปล่อยตัวเองได้ ทาสที่มีชีวิตอยู่ก็บ่นหาหนทางที่รุนแรงและหนักหน่วงและเป็นหายนะที่ยาวนาน เพราะประเทศที่แพ้สงครามต้องตกเป็นทาสเงินกู้ ประชาชนมีชีวิตอยู่เพื่อหาเงินมาใช้หนี้หนี้ที่มีแต่ขยายตัวและเพิ่มพูนขึ้นเรื่อยๆ ไม่จบสิ้น และเมื่อประเทศใดทำสนธิสัญญากับ IMF ก็เหมือนกับว่าได้ก้าวเข้าสู่ภาวะแห่งความเป็นทาสเรียบร้อยแล้ว โดยประเทศผู้กู้ จะถูก IMF เข้าไปจัดการกำหนดกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ให้ประเทศผู้กู้ทำตาม และเนื่องจาก IMF เกิดจากการลงขันถือหุ้นของประเทศมหาอำนาจ และมีสมาชิกขยายไปทั่วโลก โดยใช้หลักการหุ้นใหญ่ออกเสียงได้มาก หุ้นน้อยออกเสียงได้น้อย ทำให้มติของ IMF ยึดและเข้าแทรกแซงระบบการเงินของโลกและประเทศสมาชิก

ด้วยการเข้าครอบงำเช่นนี้ทำให้กฎเกณฑ์ข้อแนะนำหลายๆ ครั้งของ IMF มักไม่ได้คำนึงถึงความเหมาะสมและข้อจำกัดของประเทศผู้กู้ กลายเป็นการซ้ำเติมประเทศผู้กู้ได้รับความเสียหายถึงขั้นวิกฤตร้ายแรง ทั้งรัฐบาลและเอกชนของประเทศนั้นๆ ต้องประสบปัญหาล้มละลาย ต้องขายทรัพย์สินให้ต่างชาติ เพื่อนำเงินมาชำระหนี้สินให้แก่ IMF และหนี้อื่นๆ โดยแปรรูปรัฐวิสาหกิจสำหรับภาครัฐ ทรัพย์สินโดยตรง

เปิดโอกาสให้ต่างชาติเข้ามากวาดซื้อทรัพย์สินเหลือหลังถูกๆ ไปเป็นของต่างชาติ หรือให้เปิดเสรีทางการค้าอย่างเต็มรูปแบบ เพื่อเปิดโอกาสให้ทุนข้ามชาติสามารถเปิดดำเนินการต่างๆ ได้อย่างเต็มที่ ในด้านคุณภาพชีวิตของประชาชนก็ย่ำแย่ลงเมื่อเปรียบเทียบกับยุคที่ยังไม่ได้รับเงื้อมมือของ IMF มาปฏิบัติ ภาวะแห่งความเป็นทาสทางเศรษฐกิจเช่นนี้เคยเกิดขึ้นมาแล้วในหลายประเทศ ทั้งใน เม็กซิโก อาร์เจนตินา ชิลี อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ และไทย ฯลฯ

ซึ่งต้องเสียเอกราชทางเศรษฐกิจหลายๆ ส่วนไปให้ต่างชาติในที่สุดเมื่อพิจารณาถึงวิกฤตการณ์ของประเทศต่างๆ นำมาเทียบเคียงกับวิกฤตการณ์ของประเทศไทยจะเห็นได้ว่า แม้นต้นเหตุและปัญหาจะต่างกัน แต่เมื่อได้เข้าสู่กระบวนการพึ่งพา IMF โดยกู้ยืมและทำสนธิสัญญาผูกพันรัฐบาลให้ปฏิบัติตามคำแนะนำของ IMF แล้ว ผลปรากฏว่า ปัญหาซึ่งเดิมก็หนักอยู่แล้วกลับยิ่งถูกกระหน่ำซ้ำเติมให้ดังลงเหวยิ่งขึ้น กรณีของประเทศไทยก็เช่นกัน หลังการกู้ IMF ทางประเทศไทยต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขที่ทำให้เกิดปัญหาตามมามากมาย ยกตัวอย่างเช่น การขึ้นภาษีมูลค่าเพิ่ม การตัดรายจ่ายเกี่ยวกับสวัสดิการต่างๆ รวมถึงการศึกษา วิจัย และรายจ่ายที่ไม่เกิดผลผลิต ให้ไทยเปิดตลาดเป็นระบบการค้าเสรีอย่างเต็มที่ กัดต้นให้ลดภาษีลดข้อจำกัดในด้านการลงทุนทั้งส่วนที่เกี่ยวกับสัดส่วนผู้ถือหุ้น อีกทั้งสินค้าที่มีการผูกขาดก็ให้มีการแข่งขันอย่างเสรี กำหนดให้แปรรูปรัฐวิสาหกิจ เพื่อเปิดโอกาสให้ทุนต่างชาติมีโอกาสในการซื้อหุ้นเพิ่มทุนเพื่อเข้าบริหารกิจการรัฐวิสาหกิจได้อย่างเต็มที่ และให้ขึ้นค่าสาธารณูปโภคให้สูงกว่าต้นทุน เพื่อทำกำไรหลังจากที่ทุนต่างชาติเข้าซื้อหุ้นแล้ว เรียกว่าทำสินค้าให้มีราคาดี แต่เอากิจการไปขายถูกให้ต่างชาติตั้ง ให้ไทยปฏิรูปกฎหมายเพื่อรองรับในการเข้ามาลงทุน เช่น การถือครองกรรมสิทธิ์ในอสังหาริมทรัพย์ การลดระยะเวลาอีตริพย์ในส่วนของกฎหมายล้มละลาย ฯลฯ

ให้ไทยยุบทุนสำรองเงินตราหรือคลังหลวงซึ่งเป็นปราการด่านสุดท้ายของค่าเงินบาทไทยไปรวมกับทุนสำรองของธนาคารแห่งประเทศไทย เรียกรวมว่า "การรวมบัญชี" โดยอ้างว่าเพื่อความคล่องตัวในการบริหารทุนสำรอง แต่ถ้าหากไทยถูกโจมตีค่าเงินอีกครั้งจะล้มละลายในทันที และกิจการต่างๆ ในประเทศจะถูกทุนต่างชาติเข้าครอบครองจนหมดสิ้น เป็นการสูญเสียเอกราชอย่างแท้จริงจะเห็นได้ว่า

เงื่อนไขหลายประการส่งผลกระทบต่อประชาชนคนไทยเป็นอย่างยิ่ง ก่อให้เกิดความขัดแย้งในสังคมเป็นวงกว้างโดย IMF ไม่คำนึงถึงปัจจัยด้านสังคม รัฐศาสตร์ ประวัติศาสตร์ ศาสนาหรือชนบทประเพณีแต่อย่างใดเลย IMF เห็นความสำคัญเฉพาะเรื่องเงิน ทุน การลงทุน รายได้ กำไร ฯลฯ เป็นสำคัญ และโดยมากเป็นการสร้างรายได้เปรียบและเอื้อประโยชน์เฉพาะทุนต่างชาติ ขณะที่ชาติเหล่านั้นค่อยๆ อับปางและจมดิ่งลงเรื่อยๆ

ดังนั้นนักวิชาการชั้นนำหลายท่านจึงตั้งข้อสังเกตถึงวิกฤตการณ์ในไทยครั้งนี้ว่า IMF มีส่วนสำคัญยิ่งในการล่อลวงประเทศไทยให้หลงกลมายา หลงแสงสี และยอมตั้งกฎเกณฑ์ต่างๆ ตามคำแนะนำอย่างเป็นขั้นเป็นตอน กฎเกณฑ์เหล่านั้นเหมือนเกลียวเชือกที่ผูกเงื่อนมัดตนเองไปที่ละเงื่อนๆ เมื่อแน่นหนาเข้าจนไม่อาจไหวติงได้แล้ว ก็ต้องหันไปพึ่ง IMF ซึ่งคิดว่าช่วยแก้ปมเหล่านั้นได้ หากไม่ว่าเงื่อนที่มัดแน่นหนาเหล่านั้นก็มาจากกฎระเบียบที่ IMF

(ซ้าย) ธนบัตรประเทศยูเครน (ขวา) ธนบัตรประเทศตุรกี แสดงถึงค่าเงินที่ตกต่ำอย่างรุนแรง

ยิ่งขึ้น ในขณะที่คำแนะนำของ IMF กลับเป็นการเอื้อประโยชน์แก่ทุนต่างชาติมากกว่าแก่นักวิชาการจะวิเคราะห์ถึงสาเหตุแห่งความผิดพลาดของไทยอันสัมพันธ์กับคำแนะนำของ IMF ได้อย่างชัดเจน ใดๆก็ตาม "คณะกรรมการการศึกษาและเสนอแนะมาตรการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการระบบการเงินของประเทศ" (ศปร.) ซึ่งแต่งตั้งเมื่อวันที่ ๑๖ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๔๐ โดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง ก็ได้ให้บทสรุปในเรื่องนี้ไว้เช่นกันว่า วิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นในปี พ.ศ. ๒๕๔๐ นับได้ว่าร้ายแรงที่สุดครั้งหนึ่งในประวัติศาสตร์เศรษฐกิจของไทย ต้นเหตุของวิกฤตในครั้งนี้แตกต่างจากครั้งก่อนๆ ตรงที่มีสาเหตุมาจากภายในประเทศทั้งสิ้น หรืออีกนัยหนึ่งก็คือ เราเป็นผู้สร้างปัญหาให้แก่ตัวเราเอง การกู้ยืมเงินจากต่างประเทศ เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วในระยะ ๒-๓ ปีก่อนที่ปัญหาจะเกิดขึ้น

แม้ทางการจะมองเห็นปัญหาแต่ขาดความเด็ดขาดในการกำหนดมาตรการที่ป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาเกิดขึ้น และเมื่อปัญหาเกิดขึ้นแล้วก็ยังขาดความกล้าหาญที่จะใช้มาตรการที่อาจไม่เป็นที่นิยมในทางการเมืองเข้าแก้ปัญหาดังกล่าว มาตรการที่ใช้ไม่ว่าในกรณีของการแทรกแซงปกป้องค่าเงินบาท หรือการใช้เงินของกองทุนฟื้นฟูฯ

เพื่อช่วยเหลือสถาบันการเงินจึงเป็นเพียงการซื้อเวลาให้กับตนไประยะเวลาหนึ่งเท่านั้น

ความช่วยเหลือด้านการเงินและวิชาการของ IMF

i. ทางด้านความช่วยเหลือด้านการเงิน IMF ได้เตรียมทรัพยากรไว้ให้ความช่วยเหลือสมาชิกภายใต้โครงการเงินกู้ (facility) หลายชนิดตามลักษณะปัญหาเหตุการณ์

โดยประเทศที่ขอความช่วยเหลือจะต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขของ IMF จึงจะได้รับ

